

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@afgazad.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

مارکسیزم او رفورمیزم

و. لنین
ژباړه: هاشم صهار

ماركسيزم او رفورمизم

و. ا. لنين

ژباړه: هاشم سهار

ايډيټر: فرهاد ويار

خپرونډيه: سيند

وبلاگ: www.ketabtoon.blogfa.com

ماركسيزم او رفورمизم *

و. ا. لنين

ماركسيستان د انارشيسټانو په خلاف، د اصلاحاتو لپاره مبارزه، يعني هغه اقدامات چې د واکمني طبقې د ځواک له نابودولو پرته، د زيارکينو وضعيت ښه کړي، په رسميت پيژني. خو ورسره سم له رفرميسټانو سره، چې د کارگر طبقې موخې او کړنې په مستقيم يا نامستقيم ډول سره د اصلاحاتو تر لاسه کولو پورې، محدودوي، قاطع مبارزه کوي. رفورمیزم د کارگرانو بورژوايي چل ول دی چې دلته هلته د يو لړ رغاوونو سره سره، تر څو چې د پانگې واکمني شتون ولري، د تير په څير به مزد اخيستونکي مريان پاتي وي.

ليبراله بورژوازي په يوه لاس اصلاحات رامنځته کوي او په بل لاس يې تل بېرته اخلي، د هېڅ تر کچې يې لبروي، له هغې څخه د کارگرانو د مرييتوب، د هغوي تر منځ د څو ډلو جوړولو او د مزدې مرييتوب تلپاتې کيدو لپاره گټه اخلي. له همدې کبله، رفورمیزم که آن صادق او رښتيني هم وي، خو په عمل کې په داسې وسلې بدليري چې بورژوازي د هغې په مټ کارگران فاسد او کمزروي. د ټولو هېوادونو تجربې ښيي، چې کله هم کارگران پر رفرميسټانو اعتماد وکړي، تل دوکه ورکول کېږي.

برعکس هغه کارگرانو چې د مارکس تيوري جذب کړي ده، مطلب دا چې په دې پوه شوي چې مزدې مرييتوب تر هغې چې پانگوالي واکمنه وي، حتمي ده، د بورژوازي په هېڅ ډول اصلاحاتو نه غوليري. کارگران دې پوهې سره چې هر چېرې چې پانگونه وجود ولري، اصلاحات نشي کېدای چې اوږد مهاله او بنسټيزه وي، د ښو شرايطو

لپاره جنگي پري او له اصلاحاتو څخه د مزدی مرتوب سره د مبارزې د چټکېدو لپاره کار اخلي. رفورمیستان هڅه کوي چې کارگران سره وپېشي او وغلوي، د لږو امتیازاتو په ورکولو سره، هغوی له طبقاتي مبارزې څخه منحرف کړي. خو هغه کارگران چې د رفورمیزم درواغجنې څپرې هغه لور هم ویني، له اصلاحاتو څخه د طبقاتي مبارزې بشپړتیا او پراختیا لپاره کار اخلي.

هر څومره چې رفورمیستي اغیزه په کارگرانو کې پیاوړې وي، هومره کارگران کمزوري، پر بورژوازی یې ډډه زیاته، او په بېلابېلو چلونو سره د بورژوازی لپاره د اصلاحاتو بې خاصیته کول، لا آسانه کیږي. هر څومره چې د کارگر طبقې غورځنگ خپلواک، موخې یې بنسټیزې او پراخې، او له رفورمیستي لنډ نظری څخه آزاد وي، هومره به د اصلاحاتو تلپاتې کول او له هغو څخه گټه پورته کول د کارگرانو لپاره آسانه وي.

په ټولو هیوادونو کې رفورمیستان شتون لري، ځکه بورژوازي هر چیرې په دې لټه کې ده چې له یوې یا بلې لارې څخه کارگران فاسده کړي، او هغوی په داسې خوشحاله مریانو بدل کړي چې له مرتوب څخه د خلاصون هر ډول اندیې له لاسه ورکړی وي. ** په روسیې کې، رفورمیستان؛ انحلال غوښتونکي دي، هغه کسان چې غواړي زموږ تیر هیڅ وښایي او هغه نفی کړي، او هڅه کوي چې کارگران د یوه نوي، خلاص او قانوني گوند په خوبونو کې، ویده کړي. په دې وروستیو کې سیفېرنایا (هماغه پراوډا) (Severnaya= Pravda) د سن پیترزبورگ انحلال غوښتونکي دي ته اړ کړل چې له خانه د هغې تور په وړاندې دفاع وکړي چې دوي یې رفورمیست گڼلي دي. د هغوی استدلالونه باید د یوې ډیرې ارزښتناکې پوښتنې د روښانه کېدو په خاطر، په ځیرتیا وڅیړل شي.

د سن پیترزبورگ انحلال غوښتونکو لیکلي دي چې مونږ رفورمیستان نه یو، ځکه چې مونږ نه دي ویلي چې رفرم هر څه دی او وروستی هدف اهمیت نلري؛ مونږ د وروستي هدف لوري ته له حرکت څخه غریډلي یو، مونږ د اصلاحاتو لپاره د مبارزې د پرمختگ څخه غریډلي یو چې د هغه په واسطه وکړای شوو خپل ټاکل شوي اهداف بشپړ کړای شو.

راځئ چې وگور دا دفاعیه د واقعیتونو سره څومره انطباق لري.

لومړی واقعیت: انحلال غوښتونکي سیډف (Sedov)، د ټولو انحلال غوښتونکو د وپناوو د لندن وروسته، ولیکل چې د مارکسیستانو له "درې رکنو" څخه دوه یې نور زموږ د تبلیغاتو لپاره مناسب نه دي. سیډف د اته ساعته ورځنی کار غوښتنه، چې له تیوریک پلوه یوه پلي کیدونکی رفرم دی، پخپل ځای پرېښودی ده. هغه ټول هغه څه چې د رفرم څخه بهر دي، حذف یا ځنډې ته کړي دي. پایله دا چې سیډف د همغه سیاست د تعقیب سره چې فورمول یې "وروستی هدف، هیڅ دی" سره څرگندي، په قطعي توگه اپورتونیزم ته ستون شوی دی. کله چې "وروستی هدف" (ان د دموکراسی په اړوند) زموږ له تبلیغاتو څخه لیري او لیري ځای ته شړل کیږي، دا رفورمیزم دی.

دویم واقعیت: د انحلال غوښتونکو د (تیر کال) د اگست میاشتي معروف کنفرانس، هم په همدې ډول، غیر رفورمیستي غوښتنې، ناڅرگنده وخت ته وځنډولې. تر هغه چې یې وخت راشي- د دې پرځای چې دغه غوښتنو ته لا زیات لومړیتوب ورکړي او زموږ د تبلیغاتو په زړه کې ورته ځای ورکړي.

دریم واقعیت: د "پخواني" (ګوند) په سپکولو او ردولو او له هغې څخه د ځان بېلولو سره، انحلال غوښتونکي ځانونه رفورمیزم ته مقید او محدودوي. نن سبا، د رفورمیزم او د "پخواني" نفي کولو تر منځ اړیکه یوه روښانه خبره ده.

څلورم واقعیت: همدا چې د کارگرانو اقتصادي غورځنګ د رفورمیزم له پولې اوبښتې شعارونه راپورته کړي، د انحلال غوښتونکو غضب او حملې پاروي (وايي "لېونټوب"، "اوبه په ډانګ بېلول" او داسې نور او داسې نور).

پایله یې څه ده؟ په وینا کې، انحلال غوښتونکي، رفورمیزم د یو آر (اصل) په توګه نه مني، خو په عمل کې په ټولو برخو کې هغې پسې نڅېښلي. له یوې لورې هغوی مونږ ته ډاډ راکوي چې اصلاحات د هغوی لپاره هر څه او ټول هدف نه دی، خو له بلې لورې، هر کله چې مارکسیستان له رفورمیزم څخه مخکې ځي، رفورمیزم پر هغوی بریدونه کوي یا د اعتراض غږ پورته کوي.

خو د کارګر طبقې غورځنګ په ټولو برخو کې د پرمختګونو بهیر دا بڼې چې مارکسیستان نه یوازې له قافلي شاته پاتې نه دي، بلکې له کوم شک پرته له اصلاحاتو څخه د عملي ګټې پورته کولو او د اصلاحاتو لپاره د مبارزې په لومړي کتار کې ودریدلي دي. د کارګري فرائسیون په کچه د دوما له ټاکنو اخیستې، د دوما دننه او له هغې څخه بهر زموږ د استازو د ویناوو پورې، او بیا د کارګري مطبوعاتو په لارې اچول، د بیمې ریفورم څخه ګټه پورته کول، تر ټولو لویې کارګري اتحادیې؛ د فلزاتو د کارگرانو اتحادیه په لاس کې اخیستل_ هر چېرې مارکسیست کارګران د اصلاحاتو لپاره د مبارزې او د هغوی پاروني، سازمان ورکوني؛ په مخامخو، چټکو "ورځنیو" کړنو کې تر انحلال غوښتونکو مخکې دي.

مارکسیستان په نه ستړي کېدونکي توګه کار کوي، د اصلاحاتو د عملي کولو او له هغې څخه د کارولو لپاره هیڅ ډول "شونتیا" له لاسه نه ورکوي، نه یې محکموې، بلکې په ملاتړ سره، د سختیو په ګاللو سره، په پرګنیزې اقتصادي مبارزې او داسې نور کې له رفورمیزم هاخوا ترویج او پارونه تر سره کوي. انحلال غوښتونکي چې له مارکسیزم څخه جلا شوي، له بلې خوا د مارکسیستي بنسټونو پر شتون؛ د مارکسیستي انضباط په تخریبولو، او له رفورمیزم او یو لیبرال- کارګري سیاست څخه په پلوي سره، یوازې د کارګر طبقې د غورځنګ په ګډوډولو بوخت دي.

له دې هم باید سرسري تیر نشو چې په روسیه کې رفورمیزم په یوه ځانګړي بڼه کې هم راڅرګندېږي، په دې شرط چې د اوسنۍ روسیې د سیاسي وضعیت بنسټیز شرایط د ننني اروپا سره په یو ډول فرض کړو. د یوه لیبرال په اند دا ډول انګیرل مشروع دي، ځکه لیبرال په دې اند دی او ادعا هم کوي چې "د خدای شکر، اساسي قانون لرو". کوم لیبرال چې ټینګار کوي چې د اکتبر ۱۷ *** وروسته، هر ګام چې دموکراسي له رفورمیزم څخه هاخوا پورته کړي، لېونټوب، جنایت، ګناه، او داسې نور دي، د بورژوازي ګټې بیانوي.

خو دا د بورژوازی هغه نظرات دي چې زمونږ انحلال غوښتونکي يې په عمل کې پلي کوي، هغه انحلال غوښتونکي چې په پرله پسې او سيستماتيکه توګه، د "بنکاره ګوند" او "قانوني ګوند" لپاره مبارزه او داسې نور، د (کاغذ پرمخ) روسيې سره "تري". په بلې وينا، د ليبرالانو په څېر، دوی روسيې سره د اروپا اساسي قانون د ترلو جارچيان دي، بې له دې چې هغې مشخصې لارې په پام کې ونيسي چې د نسلونو او بنايي په ځينو ځايونو کې په څو پيړيو کې د دې لامل شو چې په لويديځې اروپا کې اساسي قانون ومنل شي او ځای پيدا کړي. هغه څه چې ليبرالان او انحلال غوښتونکي يې غواړي په اصطلاح دې ته پاتې کيږي چې غواړي ولامبي خو نه غواړي چې لامده شي.

په اروپا کې، رفورميزم په واقعيت کې د مارکسيزم د پرېښودلو او د هغې پر ځای د بورژوازی د "تولنيز سياست" د رامنځته کولو په معنی دی. په روسيې کې، د انحلال غوښتونکو رفورميزم، يوازې همدا معنا نه لري، دلته رفورميزم د مارکسيستي سازمان له منځه وړل او د کارګر طبقې دموکراتيکو چارو سره مخه ښه کول دي، معنا دا چې د هغوی پر ځای د ليبرال- کارګري سياست راوستل دي.

-----
*پراودا ترودا، دويمه ګڼه، د ۱۹۱۳ کال د سپټمبر دولسمه

**په افغانستان کې هم دا وخت ځينې کين اړخو سازمانونو د بورژوازی رفورميزم ته مخه کړې ده او د افغانستان د زيارکښو کارګرانو او دهقانانو په منځ کې له دې لارې طبقاتي روحيه وژني. دا سازمانونه د کلينک، روزنتون، تمخايونو او ښوونځي په جوړولو او د کمکي موادو په ویشلو بوخت دي (دوی کوښښ کوي چې نننۍ ټولنه وساتي او عيونه يې له منځه يوښي او ددې کار لپاره ځينې څيريه کارونه او ځينې نور يې د رنگينو ټولنيزو اصلاحاتو وړانديز کوي او د ټولني د سازمان د اصلاح په پلمه، د دې ټولني هماغه زور بنسټ ساتي. دا بورژوا سوسياليستان هم بايد تل د کمونيستانو تر بريد لاندې راشي، ځکه هغوی د کمونيستانو دښمنانو ته خدمت کوي له هغې ټولني څخه ملاتړ کوي چې کمونيستان يې د رنگولو هوډ لري. د کمونيزم اصول، انګلس) چې دا هڅې د هغې ټولني د رنگولو پر ځای چې کمونيستان يې غواړي، د ټولني هماغه زور بنسټ ساتي.

همدا ډول دا سازمانونه په دوما کې د بلشويکانو د ګډون په پلمه د اوسني ښکيلاکي پارلمان او ولايتي شوراکانو په ټاکنو کې ګډون کوي، خپل "بنکاره" او "قانوني ګوندونه" لري او په دې توګه ادعا کوي چې "د خدای شکر، اساسي قانون لرو" او معلومه نه ده چې دا "بنکاره او قانوني ګوندونه" تر اوسه پورې څومره توانيدلي دي چې د مزدري مريټوب او ښکيلاکي مريټوب طبقاتي او ملي مبارزه چټکه او پياوړي کړي.

***د ۱۹۰۵ اکتبر له عمومي اعتصاب وروسته، تزار په ۱۷ اکتبر کې يوه وينا صادر کړه چې په کې د "د فرد د حقيقي حقوقونه زيانمن کيدونکی مدني آزادی، د عقيدې، وينا، د انجمن او تشکيلاتو جوړولو حق" ژمنه شوی وه. د تزاريزم پلوي ګوند (اکتبريستانو) دا وينا د خپلو کړنو اساس وګرځوله.